

Dotazník „Dotazník škál adaptivního učení“

(Překlad a úprava originální verze dotazníku Patterns of Adaptive Learning Scales (Midgley, Maehr et al., 2000))

1. V tomto školním roce je pro mě důležité zlepšit své dovednosti.
zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé
2. V hodinách je pro mě důležité dobře porozumět tomu, co děláme.
zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé
3. Můj učitel matematiky nám říká, že je důležité zapojovat se do diskuzí a zodpovídat otázky, abychom nevypadali, že to neumíme.
zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé
4. Můj učitel matematiky nám říká, jak jsme na tom v porovnání s ostatními žáky.
zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé
5. Můj učitel matematiky vytváří ve třídě soutěživou atmosféru, abychom mohli ukázat, kdo je nejlepší.
zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé
6. Rád(a) bych v tomto školním roce získal(a) nové dovednosti.
zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé
7. Můj učitel matematiky chce, abychom rozuměli tomu, co ve škole děláme, nejen se učili nazpaměť.
zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé
8. Chci působit na ostatní tak, že je pro mě práce v hodinách jednoduchá.
zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé
9. V hodinách se chci naučit co nejvíc.
zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé
10. Můj učitel matematiky nám dává čas ke zkoumání a pochopení nového učiva.
zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé
11. Můj učitel matematiky se zlobí, když v hodině odpovíme špatně.
zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé
12. Můj učitel matematiky oceňuje, když se opravdu snažíme.
zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé
13. Můj učitel matematiky nám říká, kdo měl v testu nejlepší výsledky.
zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé
14. Můj učitel matematiky nám říká, že je důležité vyhnout se situacím, ve kterých budíme dojem, že jsme hloupí.
zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé
15. Můj učitel matematiky nám dává dostatek příkladů, na kterých pochopíme probíranou látku.

zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé

16. Můj učitel matematiky nám říká, že bychom se měli vyhnout tomu, aby si ostatní mysleli, že nám práce ve škole nejde.

zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé

17. Můj učitel matematiky chce, aby nás učení se nových věcí bavilo.

zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé

18. Můj učitel matematiky preferuje žáky s dobrými výsledky.

zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé

19. Je pro mě důležité se v tomto školním roce naučit hodně nového.

zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé

20. Můj učitel matematiky nám dává za příklad ty žáky, kteří mají dobré známky.

zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé

21. Je pro mě důležité, aby si ostatní ve třídě mysleli, že mi práce v hodinách jde.

zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé

22. Můj učitel matematiky si myslí, že jsou chyby v pořádku, pokud se z nich učíme.

zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé

23. Je pro mě důležité, že v porovnání se spolužáky vypadám chytře.

zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé

24. Můj učitel matematiky nám říká, že je důležité ve třídě odpovídat na otázky tak, aby to nevypadalo, že to neumíme.

zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé

25. Chci vypadat chytře v porovnání se spolužáky.

zcela nepravdivé = 1 2 3 4 5 = zcela pravdivé

VYHODNOCENÍ

Dotazník obsahuje pět základních škál. Odpověď „zcela nepravdivé“ má hodnotu 1, odpověď „zcela pravdivé“ má hodnotu 5, respondent se rozhoduje na škále 1 až 5, do jaké míry mu dané tvrzení připadá pravdivé pro sebe a konkrétního učitele. Výpočet se provádí sečtením hodnot odpovědí u položek dané škály a vydělením počtem položek této škály.

1. škála – zájem studenta o zvládnutí učiva/získání kompetence - položky: 1, 2, 6, 9, 19
2. škála – zájem studenta o porovnání s ostatními/být lepší než ostatní – položky: 8, 21, 23, 25
3. škála – hodnocení učitele v oblasti zájmu o zvládnutí učiva/získání kompetence: položky 7, 10, 12, 15, 17
4. škála – hodnocení učitele v oblasti zájmu o porovnání žáků s ostatními/nebýt horší než ostatní: položky: 3, 11, 14, 16, 24
5. škála – hodnocení učitele v oblasti zájmu o porovnání žáků/být lepší než ostatní: 4, 5, 13, 18, 20

Průměrné výsledky v jednotlivých škálách pak napoví, jak žáci vnímají sebe a konkrétního učitele ve vztahu k adaptivnímu učení. Adaptivním učením chápeme chování ve smyslu orientace na výkonové cíle. Tyto cíle jsou zvládnutí úkolu/osvojení kompetence (přirovnatelné k vnitřní motivaci) a porovnání s ostatními (přirovnatelné k vnější motivaci). Oba tyto cíle je pak možné ještě dle prožívání výkonové situace rozlišit na variantu pozitivní snahy zlepšit své kompetence, nebo být lepší než ostatní (snaha zažít úspěch) a negativní variantu neztratit získané kompetence, nebo nebýt horší než ostatní (strach z neúspěchu). Subjektivně je však pro proces učení mnohem náročnější naplňovat cíle porovnávání se s druhými. Vede to k další negativní emoční zátěži, která zpomaluje proces učení a stojí mnohem více energie.

Nejčastější rozložení tedy je, že průměrný výsledek jedné škály je výrazněji vyšší než druhé škály, pokud je tedy například průměrný výsledek škály 3 větší než 3,5, pak můžeme předpokládat, že učitel spíše vede žáky směrem ke zdokonalování vlastních kompetencí bez ohledu na výkon ostatních (komplementárně k tomu by škály 4 a 5 měly být výrazněji nižší). Podobně u škál 1 a 2 ve vztahu k výpovědím žáka o sobě samém.

Vzhledem k tomu, že se jedná pouze o orientační nástroj a někdy není možné jednotlivé cíle zcela odlišit, protože i učitelé mohou častěji vydávat žákům smíšené signály. Může se tedy stát, že dvě odlišné škály budou mít podobný výsledek při průměrování. To může být vysvětleno více důvody, první z nich je porozumění položkám, je tedy dobré si je s žáky klidně vysvětlit před samotnou administrací. Další důvodem pak může být právě to, že pedagog, nebo žák sám má v sobě zmatek a snaží se naplňovat obě roviny, jak jistou soutěživost, tak zdokonalování svých kompetencí, protože to si vzájemně neodporuje.

Výsledky je možné využít pro hodnocení celé třídy, nebo jednotlivce jako autoevaluační nástroj pro učitele.